

การเสพติดสารแอมเฟตามีน นับเป็นปัญหาสาธารณสุข และภัยคุกคามที่สำคัญของประเทศไทย และประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการเสพติดสารแอมเฟตามีน เนื่องจาก เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านสรีรและจิตสังคม

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยปกป้องการเสพติดสารแอมเฟตามีนในวัยรุ่น กลุ่มประชากร คือ วัยรุ่นอายุ 15-19 ปี ทุกคนที่ได้รับการวินิจฉัยว่า เสพติดสารแอมเฟตามีน และมารับการบำบัดรักษาในแผนกผู้ป่วยใน ณ ศูนย์บำบัดรักษาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ และแผนกอายุจิตสังคมบำบัด โรงพยาบาลสวนปรุง ระหว่างเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2545 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2546 จำนวน 174 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล และแบบสอบถามปัจจัยเสี่ยง และปัจจัยปกป้องการเสพติดสารแอมเฟตามีนส่วนบุคคลกับกลุ่มเพื่อน โรงเรียน ครอบครัว และชุมชน ซึ่งสร้างขึ้นตามแนวคิดปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยปกป้องของ ฮอว์กิน, คาทาลาโน, และ มิลเลอร์ (Hawkins, Catalano, & Miller, 1992) มีค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา 0.86 และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.89 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาสรุปว่า วัยรุ่นที่กำลังรับการบำบัดรักษาการเสพติดสารแอมเฟตามีนมีปัจจัยเสี่ยง 13 ปัจจัย จาก 25 ปัจจัย ประกอบด้วย ส่วนบุคคลกับกลุ่มเพื่อน 6 ปัจจัย ครอบครัว 2 ปัจจัย โรงเรียน 1 ปัจจัย และชุมชน 4 ปัจจัย ส่วนปัจจัยปกป้อง มี 5 ปัจจัยจาก 10 ปัจจัย ประกอบด้วย ส่วนบุคคลกับกลุ่มเพื่อน 2 ปัจจัย ครอบครัว 3 ปัจจัย

ผลการศึกษานี้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้ง ผู้ปกครอง ชุมชน สื่อ และหน่วยงานของรัฐ เช่น กระทรวงสาธารณสุข โรงงานยาสูบ กระทรวงมหาดไทย ในการจัดทำแผนป้องกันการเสพติดสารแอมเฟตามีน โดยใช้ปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยปกป้องที่พบจากการศึกษา

Amphetamine dependence is accepted to be a public health problem and harmful either in Thailand or other countries around the world. The adolescents is a high risk group to amphetamine dependence because of a rapid changes in terms of physiological and psychological dimension.

The purpose of this study was to describe risk and protective factors among adolescents for amphetamine dependence. The 174 adolescents who were diagnosed as amphetamine dependence and were 15-19 years old was the study population. These adolescents were treated at in-patient department of the Chiang Mai Dependence Treatment Center and The Matrix Program at Suanprung Hospital. Data were obtained during November 2002 to January 2003. The instrument, developed by the researcher, consisted of two parts: the Demographic Data Form, and the Risk and Protective Factors among individual with peer, school, family, and community basing on the risk and protective factors model of Hawkins, Catalano, & Miller (1992). Content validity was assured with content validity index of 0.86. The internal consistency reliability was tested using Cronbach's alpha coefficient for the Risk and Protective Factors Questionnaire and its value was 0.89. Data were analyzed using descriptive statistics.

The results revealed that adolescents with amphetamine dependence who were on the process of treatment had 13 risk factors out of 25 factors. Risk factors include individual-peer group 6 factors, family 2 factors, school 1 factor, and community 4 factors. Protective factors had 5 factors out of 10 factors. Protective factors include individual-peer group 2 factors, family 3 factors.

The findings provided baseline information for associate's organizations such as family, peer group, teacher, community, mass media, and government to plan for prevention amphetamine dependence using of risk and protective factors that found from this study.